

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

تیام خزاعی

نام آزمون: ۲۵ سوال از مبحث قافیه علوم و فنون

دهم تاریخ آزمون:

۱ قافیه در کدام بیت نادرست است؟

- ۱ من کی‌ام آن را که شرح آن دهم
- ۲ چون بدیدش یاد آورد آن خویش
- ۳ مر مرا اینجا شکایت شکر شد
- ۴ می‌نماید مار اندر چشم مال
- ۱ ور دهم آن شرح، خط بر جان نهم
- ۲ بی‌طمع شد ز اشتر آن یار و خویش
- ۳ کفر ایمان گشت و ایمان کفر شد
- ۴ هر دو چشم خویش را نیکو بمال

۲ قافیه در همهٔ ابیات درست است؛ به جز:

- ۱ از همه باشد به حقیقت گزیر
- ۲ ای خندهٔ تو راهزن کاروان قند
- ۳ گرچه آتش نیز هم جسمانی است
- ۴ تو آنچه از تو سزد گفتی و کردی
- ۱ وز تو نباشد که نداری نظیر
- ۲ ما نیش عشق خورده و لعل تو نوشند
- ۳ نه ز روحست و نه از روحانی است
- ۴ غم جان من بیچاره خوردی

۳ در کدام بیت «قاعدهٔ قافیه» متفاوت است؟

- ۱ خوش آن که حلقه‌های سر زلف واکنی
- ۲ اولین گام ار سمند عقل را پی می‌کنی
- ۳ زان فشانم اشک در هر رهگذاری
- ۴ این چه دامی است که از سنبل مشکین داری
- ۱ دیوانگان سلسله‌ات را رها کنی
- ۲ وادی بی‌منت‌های عشق را طی می‌کنی
- ۳ تا به دامان تو نشیند غباری
- ۴ که به هر حلقهٔ آن صد دل مسکین داری

۴ در کدام گزینه قافیه براساس قاعدهٔ شمارهٔ دو است؟

- ۱ کس نیست که افتادهٔ آن زلف دوتا نیست
- ۲ آن ترک پری‌چهره که دوش از بر ما رفت
- ۳ همای اوج سعادت به دام ما افتد
- ۴ هر که را با خط سبزت سر سودا باشد
- ۱ در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست
- ۲ آیا چه خطا دید که از راه خطا رفت
- ۳ اگر تو را گذری بر مقام ما افتد
- ۴ پای از این دایره بیرون نهد تا باشد

۵ کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- ۱ کودکی در پیش تابوت پدر
- ۲ حيله آموزان جگرها سوخته
- ۳ فتنه و آشوب و خون‌ریزی مجوی
- ۴ این سخن نه هم ز درد و سوز گفت
- ۱ زار می‌نالیید و برمی‌کوفت سر
- ۲ فعل‌ها و مکرها آموخته
- ۳ پیش از این از شمس تبریزی مگوی
- ۴ خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

۶ در کدام گزینه قافیه براساس قاعدهٔ شمارهٔ یک است؟

- ۱ در دور تو کم کسی امان یابد
- ۲ دوست می‌دارم من این نالیدن دلسوز را
- ۳ از بس که کشیدم از تو بیداد
- ۴ ای غنچهٔ خندان چرا خون در دل ما می‌کنی
- ۱ در عشق تو کم دلی زیان یابد
- ۲ تا به هر نوعی که باشد بگذرانم روز را
- ۳ از دست تو آمدم به فریاد
- ۴ خاری به خود می‌بندی و ما را ز سر وا می‌کنی

۷ در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ ... حروف مشترک قافیه از مصوت بلند + صامت + مصوت تشکیل شده است.

- الف) مرا در خنده می‌آرد بهاری
ب) مرا هر لحظه منزل آسمانی
ج) رها کن ناز تا تنها نمایی
د) ای دریغا در امن خانه دمی بگشودی

۱ الف ۲ الف ۳ ج ۴ د

۸ قافیهٔ کدام بیت نادرست است؟

- الف) آتشی نو در وجود اندر زدیم
ب) پرس پرسان می‌کشیدم تا به صدر
ج) خیز تا فتنه‌ای برانگیزیم
د) ای تو پناه همه روز محن

۱ الف ۲ ب ۳ د ۴ ج

۹ در کدام بیت، قافیه «غلط» است؟

- ۱ پس این پیر از آن طفل نادان ترست
۲ مرا چون خلیل آتشی در دل است
۳ سر از کوی صورت به معنی کشید
۴ به نزدیک من شبرو راهزن
- که از بهر مردم به طاعت درست
که پنداری این شعله بر من گل است
قلم بر سر حرف دعوی کشید
به از فاسق پارسا پیرهن

۱۰ کدام گروه از واژگان زیر قابلیت قافیه شدن را ندارند؟

۱ موی - جوی ۲ راه - کلاه ۳ مخصوص - محسوس ۴ شمشیر - دلگیر

۱۱ کدام بیت ذوقافیتین است؟

- ۱ در تمامی کارها چندین مکوش
۲ پس دعاها رد شود از بوی آن
۳ دل در سر زلف یار بستم
۴ ای سعادت بخش جان انبیا
- جز به کاری که بود در دین مکوش
آن دل کز می‌نماید در زبان
وز نرگس آن نگار رستم
یا بکش یا بازخوانم یا بیا

۱۲ کدام بیت دارای قافیهٔ درونی است؟

- ۱ ما رخ ز شکر افروخته با موج و بحر آموخته
۲ مهمان شاهم هر شبی بر خوان احسان و وفا
۳ تشریف ده عشاق را پر نور کن آفاق را
۴ ای نو بهار عاشقان داری خبر از یار ما
- زان سان که ماهی را بود دریا و طوفان جان‌فزا
مهمان صاحب دولتتم که دولتش پاینده با
بر زهر زن تریاق را چیزی عابده درویش را
ای از تو آبستن چمن وی از تو خندان باغها

۱۳ در کدام بیت ردیف وجود ندارد؟

- ۱ آتش عشق است کاندَر نی فتاد
۲ در غم ما روزها بیگانه شد
۳ کوزة چشم حریصان پُر نشد
۴ آتش است این بانگ نای و نیست باد
- جوشش عشق است کاندَر می فتاد
روزها با سوزها همراه شد
تا صدف قانع نشد پر دُر نشد
هر که این آتش ندارد نیست باد

۱۴ الگوی هجایی حروف قافیه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«تا چند حدیث پنج و چار ای ساقی
مشکل چه یکی چه صد هزار ای ساقی»

۱ مصوت + صامت ۲ مصوت کوتاه + صامت ۳ مصوت + صامت + صامت ۴ مصوت بلند + صامت + صامت

۱۵ در کدام بیت، «عیب قافیه» به چشم می خورد؟

- ۱ موبه موبیند ز صرفه حرص انس
- ۲ چون خدا پوشید بر تو ای جوان
- ۳ رفته است آوازه عدلت چنان
- ۴ گفت داوودش خمش کن رو بهل
- رقص بی مقصود دارد همچو خرس
- رو خمش کن حق ستاری بدان
- که معطر شد زمین و آسمان
- این مسلمان را ز گاوت کن بجل

۱۶ قافیه کدام بیت براساس قاعده «ا» آمده است؟

- ۱ عطر تن او بوی جدایی دارد
- ۲ بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم
- ۳ اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل ما را
- ۴ سیاهی لشکر نباید به کار
- پس راست بود عطر جدایی آرد
- فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
- به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را
- یکی مرد جنگی به از صد هزار

۱۷ قاعده قافیه در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ کسی نیک بیند به هر دو سرای
- ۲ تو پری زاده ندانم ز کجا می آیی
- ۳ نه اندیشه از کسی که رسوا شوی
- ۴ خرم آن روز که چون گل به چمن باز آیی
- که نیکی رساند به خلق خدای
- کادمیزاده نباشد به چنین زیبایی
- نه قوت که یک دم شکبیا شوی
- یا به بستان به در حجره من باز آیی

- ۱ سرای و خدای (قافیه) ی: حرف الحاقی ا: حرف اصلی / قاعده ۱
- ۲ می آیی و زیبایی (قافیه) یی: الحاقی ا: حرف اصلی / قاعده ۱
- ۳ شوی (ردیف) رسوا و شکبیا (قافیه) ا: حرف اصلی / قاعده ۱
- ۴ باز آیی (ردیف) چمن و من (قافیه) مَن: حروف اصلی / قاعده ۲

۱۸ کدام یک از ابیات زیر ذوقافتین است؟

- ۱ چنان گشتم ز مستی و خرابی
- ۲ تو آن ماهی که در گردون ننگجی
- ۳ بسیار سفر باید تا پخته شود خامی
- ۴ عاشقی بر من پریشانست کنم نیکو شنو
- که خاکی را نمی دانم ز آبی
- تو آن آبی که در جیحون ننگجی
- صوفی نشود صافی تا در نکشد جامی
- کم عمارت کن که ویرانت کنم نیکو شنو

۱۹ کدام گزینه فاقد ردیف است؟

- ۱ دارم ز داغ دل چمنی در کنار خویش
- ۲ تو حاصل نکردی به کوشش بهشت
- ۳ یکی زان میان غیبت آغاز کرد
- ۴ بضاعت به چندان که آری بری
- در زیر بال می گذرانم بهار خویش
- خدا در تو خوی بهشتی بهشت
- در ذکر بیچاره ای باز کرد
- وگر مفلسی شرمساری بری

۲۰ کدام بیت ذوقافتین است؟

- ۱ هر دل که به سوی دلربایی نرود
- ۲ اندیشه دهرت ز چه بگداخت جگر
- ۳ چون بت رخ توست بت پرستی خوش تر
- ۴ دوری ز برادر منافق بهتر
- و الله که به جزسوی فنایی نرود
- طبع تو مزاج دهر نشناخت مگر
- چون باده ز جام توست مستی خوش تر
- پرهیز ز یار ناموافق بهتر

- ۱ قافیه (دلربایی - فنایی) نرود (ردیف)
- ۲ قافیه (بت پرستی - مستی) خوش تر (ردیف)
- ۳ قافیه (بگداخت - نشناخت) قافیه ۲ (جگر - مگر)
- ۴ قافیه (منافق - ناموافق) بهتر (ردیف)

۲۱ قاعده قافیه در مقابل کدام بیت، «غلط» آمده است؟

- ۱ ای برادر بشنوی رمزی ز شعر و شاعری
- ۲ چون من به ره سخن فرار آیم
- ۳ اگر محول حال جهانیان نه قضاست
- ۴ در پای تو تا زلف چلیپای تو افتاد
- تا ز ما مشتگی گدا کس را به مردم نشمری (قاعده ۲)
- خواهم که قصیده ای بیارایم (قاعده ۲)
- چرا مجاری احوال بر خلاف رضاست (قاعده ۱)
- بس دل که از این سلسله در پای تو افتاد (قاعده ۱)

۲۲ توضیح روبه‌روی کدام بیت، در مورد قافیه درست است؟

۱ سپه را تو باش این زمان پیشرو	۱ تویی کینه‌خواه جهاندار نو (قاعدهٔ ۱)
۲ ناقهٔ جسم ولی را بنده باش	۲ تا شوی با روح صالح خواجه‌تاش (ذوقافیتین)
۳ دوش از در میخانه کشیدند به دوشم	۳ تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم (ش: حرف روی)
۴ خدایا مقصر به کار آمدیم	۴ تهی دست و امیدوار آمدیم («یم» حروف الحاقی)

۲۳ قافیه در کدام بیت فاقد حرف یا حروف الحاقی است؟

۱ جان من سهل است جانِ جانم اوست	۱ دردمند و خسته‌ام درمانم اوست
۲ بود شاهی در زمانی پیش از این	۲ ملک دنیا بودش و هم ملک دین
۳ ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت	۳ وی مرغ بهشتی که دهد دانه و آبت
۴ شراب تلخ می‌خواهم که مردافکن بود زورش	۴ که تا یکدم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش

۲۴ کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

۱ برداشته دل ز کار او بخت	۱ درمانده پدر به کار او سخت
۲ دریاب که مبتلای عشقم	۲ آزاد کن از بلای عشقم
۳ همچو نی زهری و تریاقی که دید	۳ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید
۴ ای احسان تو آراسته ایوان کرم	۴ وی جود تو مزین شده دیوان نعم

۲۵ قافیه در کدام بیت «غلط» است؟

۱ مرا چون خلیل آتشی در دل است	۱ که پنداری این شعله بر من گل است
۲ اجل ناگهان در کمینم گُشد	۲ همان به که آن نازنینم گُشد
۳ نه خود را بر آتش به خود می‌زنم	۳ که زنجیر شوق است در گردنم
۴ گدایی که از پادشاه خواست دخت	۴ قفا خورد و سودای بیهوده پخت